

---

3. FORMACIÓ INTERNACIONAL EN CENTRES DE TREBALL

3. FORMACIÓ INTERNACIONAL EN CENTRES DE TREBALL

3.1. CONCEPTE

Cal enfocar la formació professional com un mitjà per proporcionar a l'alumnat els coneixements teòrics i pràctics necessaris per donar una resposta flexible i satisfactòria a les necessitats del mercat laboral.

A partir d'aquí, la formació proporcionada als centres de FP Inicial ha d'encaixar amb el que s'esdevé al món empresarial. Així mateix, cal planificar-la tenint en compte els coneixements que l'alumnat necessita adquirir pel que fa a fonaments teòrics i conceptuals, i també quant a equips i tecnologia.

En aquest context, la formació en centres de treball esdevé una part important de l'educació de l'alumnat que segueix programes de formació en centres de treball com a activitat de formació no laboral.

Una persona en pràctiques no ha d'ocupar mai una vacant.

Les pràctiques en empreses també pretenen acostar l'alumnat al món laboral. D'aquesta manera, se'l capacita per completar la seva formació personal i professional mitjançant la formació en centres de treball, en un entorn real de producció.

Cal tenir en compte que, per a molts estudiants, aquestes pràctiques en empreses constitueixen el primer contacte amb al món laboral. Per tant, és primordial una bona planificació i coordinació entre els responsables del centre de FP Inicial i l'empresa en qüestió.

L'empresa és fora del centre de FP Inicial. Per tant, té un paper clau en l'experiència, atès que permet a l'alumnat posar en pràctica en un lloc de treball els coneixements adquirits en els mòduls que ha fet al centre educatiu. D'aquesta manera, l'estudiant no només participa en un entorn professional real, sinó que també adquireix un coneixement profund de la pràctica professional. Mentre fan pràctiques a les empreses, els estudiants adquireixen experiència pràctica en l'ús d'equips tècnics, desenvolupen tasques professionals en un lloc de treball real amb els seus factors determinants normals. Així mateix, adquireixen competències interrelacionades (equips, organització del treball, activitats en equip, etc.) que costen de trobar en cap altre indret, si no és fent pràctiques en un lloc de treball real.

La formació en centres de treball té dos objectius principals:

- Completar l'adquisició de competències professionals adquirides al centre de FP Inicial (titulació professional).
- Ajudar l'estudiant a aconseguir una feina (integració ocupacional).

Cal destacar que la formació en centres de treball és una part molt important de la formació de l'alumnat. Per tant, cal aplicar un sistema de pràctiques locals de qualitat a les empreses i també, si és possible, ampliar-lo al context internacional, atès que les pràctiques aporten valor afegit al procés de formació.

3. FORMACIÓ INTERNACIONAL EN CENTRES DE TREBALL

3.2. OBJECTIUS

La formació en centres de treball és el complement essencial per garantir una formació integral de l'alumnat que segueix cursos de formació professional.

La formació en centres de treball ha d'incloure:

- Millora i ampliació dels coneixements teòrics adquirits als centres de FP Inicial.
- Adquisició per part de l'alumnat d'experiència pràctica amb equips de producció reals.
- Accés de l'alumnat a l'oportunitat d'experimentar un entorn laboral, amb el seu sistema de relacions socials i laborals.
- Possibilitat que les empreses descobreixin les aptituds i actituds de possibles futurs empleats.
- Ajuda a l'alumnat de formació professional per aconseguir qualificacions professionals i trobar feina.
- Aplicació d'estratègies per acostar més l'educació acadèmica al món laboral.

Per a les empreses, la formació en centres de treball comporta:

- Compartir la formació pràctica de l'alumnat.
- Descobrir, a l'entorn laboral, persones que podrien ser futurs empleats qualificats un cop acabat el període de formació en pràctiques.
- Oferir a persones joves la primera feina.
- Mantenir contactes amb centres de FP Inicial.
- Establir el lloc de tutor d'empresa, que orientarà l'estudiant mentre faci les pràctiques.

La formació en empreses locals és tan important per a les empreses com per a l'alumnat. Ara bé, quan les pràctiques tenen lloc a l'estranger, es poden assolir altres objectius, a més dels que hem subratllat anteriorment:

- Dotar l'empresa d'un enfocament professional.
- Aportar noves idees, coneixements i mètodes a l'empresa.
- Desenvolupar la competència cultural.
- Descobrir altres formes de treballar.
- Descobrir altres cultures.
- Millorar les aptituds lingüístiques generals i aprendre l'argot professional en un altre idioma.
- Millorar els CV personals.
- Considerar la mobilitat una possibilitat real per al desenvolupament personal.
- Adaptar-se a un mercat laboral més ampli.
- Impulsar el concepte de pertinença a la Unió Europea.
- Desenvolupar-se més enllà de la família i l'entorn social habituals; creixement personal.

3. FORMACIÓ INTERNACIONAL EN CENTRES DE TREBALL

3.3. DEFINICIÓ DE QUALITAT

Si bé tots els actors de la mobilitat tenen idees similars sobre el que ha de ser la qualitat en mobilitat, no hi ha cap definició europea comuna de qualitat que puguin compartir tots els actors implicats.

Per tant, tant als actors de la mobilitat com a la Comissió Europea els interessa molt trobar una definició comuna de qualitat en mobilitat.

La Comissió ha desenvolupat diversos materials pensats per millorar la qualitat de la mobilitat:

- Compromís sobre la qualitat: document signat pel participant, l'organització del país d'origen i l'organització de destinació, que inclou els compromisos assumits per cadascun d'aquests tres participants.
http://ec.europa.eu/education/leonardo-da-vinci/doc/quality_en.pdf
- Carta de Qualitat per a la Mobilitat, que en els punts 13 i 15 insisteix en la necessitat d'una planificació de qualitat, feta amb cura, i una avaluació adequada abans, després i durant el període de mobilitat.
http://eur-lex.europa.eu/lex/LexUriServ/site/en/com/2005/com2005_0450en01.pdf
- Carta de l'Estudiant Erasmus, que defineix clarament el que s'espera de l'alumnat i el que l'alumnat espera quan pren part en un programa Erasmus.
http://ec.europa.eu/education/archive/million/charter_en.pdf

En aquest manual donarem una definició del que és la qualitat en mobilitat, i especialment en la formació internacional en centres de treball.

Segons la definició de l'ISO 9000, la qualitat és el grau en què un conjunt de característiques compleix tots els requisits.

La qualitat d'una cosa depèn d'un conjunt de característiques inherents i d'un seguit de requisits, i de fins a quin punt el primer compleix el segon. Si aquestes característiques inherents compleixen tots els requisits, s'assoleix una qualitat elevada o excel·lent. Així doncs, la qualitat pot ser baixa, alta o excel·lent. La qualitat d'una cosa es pot determinar comparant un conjunt de característiques inherents amb un conjunt de requisits especificats per avançat.

Per tant, la qualitat és un concepte relatiu. La qualitat sempre és relativa a un conjunt de requisits especificats per avançat, que són necessitats o expectatives que cal complir.

3. FORMACIÓ INTERNACIONAL EN CENTRES DE TREBALL

La qualitat en mobilitat s'assoleix quan l'experiència de mobilitat respon a les necessitats i expectatives dels beneficiaris de la mobilitat, en complir els requisits de mobilitat.

En tots els tipus d'experiències de mobilitat hi ha un seguit d'actors implicats que intervenen abans, després i durant el període de mobilitat. Només alguns d'aquests agents en són alhora beneficiaris. Els beneficiaris són persones o organitzacions que es beneficien d'alguna cosa.

Els requisits per a la mobilitat s'establiran a fi de respondre a les necessitats i expectatives dels beneficiaris de la mobilitat.

- La mobilitat que només implica estudiants i centres de FP Inicial. L'alumnat n'és l'únic beneficiari.
- La mobilitat que implica estudiants, centres de FP Inicial i empreses d'acollida. Els beneficiaris de la mobilitat són l'alumnat de FP Inicial i les empreses d'acollida.

En el primer tipus de mobilitat, només hi ha implicats dos agents, tots ells procedents del món educatiu, els centres de FP Inicial, que faciliten la gestió del projecte de mobilitat.

En el segon tipus de mobilitat, el nombre d'agents es multiplica fins a un mínim de cinc, alguns del món educatiu i altres del món empresarial. Aquesta mena de mobilitat, en què hi ha implicada una empresa, incrementa la complexitat de la gestió de la mobilitat, i també els procediments de garantia de qualitat. Per tant, la divergència entre l'empresa d'acollida i l'estudiant de FP Inicial pot afectar la qualitat de l'experiència de mobilitat.

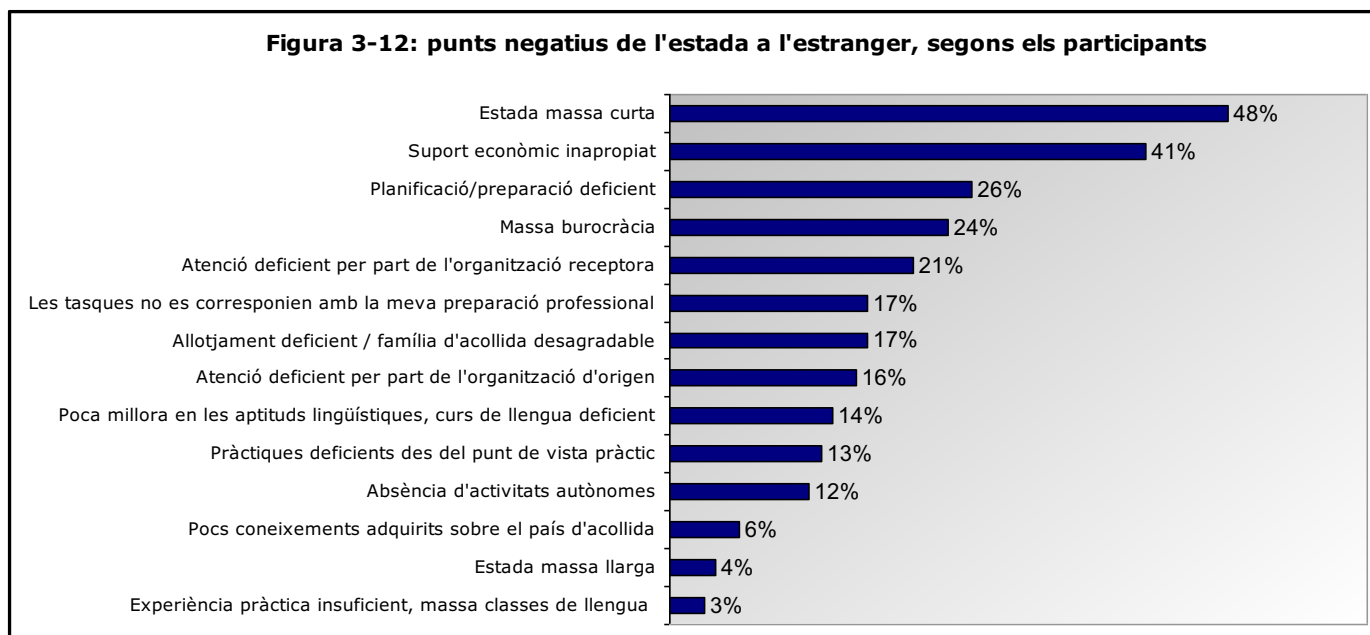
La divergència entre l'estudiant i l'empresa d'acollida pot sorgir per diverses causes:

- manca de contacte estret entre el centre de FP Inicial i l'empresa d'acollida;
- distància geogràfica;
- dificultats per fer casar el món empresarial amb el de la FP Inicial;
- dificultats derivades del sector empresarial específic, etc.

3. FORMACIÓ INTERNACIONAL EN CENTRES DE TREBALL

L'enquesta Leonardo da Vinci de 2007 mostra molt clarament les variables principals que generen insatisfacció en la mobilitat entre els que hi participen (alumnat de FP Inicial) quan les pràctiques en una empresa tenen lloc a l'estranger²³.

Figura 3-12: punts negatius de l'estada a l'estranger, segons els participants

Font: Enquesta WSF LdV 2007

Una estada massa breu (48%) i un suport financer inadequat (41%) són les pitjor puntuades, juntament amb una mala preparació (26%) i un excés de burocràcia.

Hi ha variables, però, que ens donen informació molt valuosa sobre el que són unes pràctiques de baixa qualitat des del punt de vista de l'educació en centres de treball:

- Les tasques no es corresponien amb la meua preparació professional (17%).
- Pràctiques deficientes des del punt de vista pràctic (13%).
- Manca d'activitats autònomes (12%).
- Experiència pràctica insuficient, massa classes de llengua (3%).

Destaca el fet que el 17% de l'alumnat va respondre que les seves tasques no es corresponien amb la seva preparació professional. Aquest percentatge és massa elevat quan es busquen pràctiques de qualitat.

²³ Análisis de la repercusión de los proyectos de movilidad LEONARDO DA VINCI sobre los jóvenes en formación y los jóvenes en el mercado laboral e influencia de los factores socioeconómicos, Investigación duta a terme per encàrrec de la Comissió Europea i la Direcció General d'Educació i Cultura: http://ec.europa.eu/education/pdf/doc218_en.pdf

3. FORMACIÓ INTERNACIONAL EN CENTRES DE TREBALL

Cada actor de la mobilitat ha de veure satisfets els seus requisits per garantir la qualitat, és a dir, per respondre a les necessitats i expectatives de tots els beneficiaris. Cal que tots els actors implicats en el projecte de mobilitat garanteixin que, mitjançant les seves accions, satisfan les necessitats i expectatives dels beneficiaris.

Quan el grau de qualitat assolit és baix, la raó és que les característiques de l'acció de mobilitat no han complert aquests requisits; altrament dit, l'acció de mobilitat no respon a les necessitats i expectatives dels beneficiaris.

Necessitat: manca d'alguna cosa necessària, desitjable o útil.

Expectatives: alguna cosa esperada. Esperar: considerar raonable, obligatori o necessari.

Satisfacció: realització d'una necessitat o desig.

Satisfacció del client: mesura en què els productes i serveis subministrats per una empresa compleixen o superen l'expectativa del client.

La qualitat s'assoleix quan, mitjançant l'experiència de mobilitat, els beneficiaris obtenen satisfacció, en cobrir les seves necessitats i obtenir resposta a les seves expectatives.

3. FORMACIÓ INTERNACIONAL EN CENTRES DE TREBALL

3.4. REQUISITS DE QUALITAT: NECESSITATS I EXPECTATIVES DELS BENEFICIARIS

Es prendran mesures de garantia de qualitat per garantir que el projecte de mobilitat respon a les necessitats i expectatives del beneficiari.

La garantia de qualitat és un conjunt d'activitats destinades a establir la confiança que es compliran els requisits de qualitat.

Les expectatives dels beneficiaris han de coincidir amb el que pot aportar-los una experiència de mobilitat. Una definició implícita diferent de les necessitats i expectatives dels beneficiaris pot generar insatisfacció i suposa una amenaça per a la garantia de qualitat de tota l'acció de mobilitat.

Satisfacció = Resultat de la mobilitat $\geq$ Necessitats + expectatives

Quan les expectatives són diferents o més elevades que les que pot aportar l'acció de mobilitat, en resulta insatisfacció.

Definir ben clarament el que cada actor de la mobilitat pot esperar i el que s'espera d'ell és primordial per alinear les expectatives de tots els agents. Ho explicarem més detalladament en el punt 5 d'aquest manual.

Per exemple, de vegades, les expectatives de les tasques que l'estudiant durà a terme en una empresa d'acollida no estan ben definides, de manera que l'estudiant espera una experiència diferent a l'empresa d'acollida. En aquest cas, els resultats de la mobilitat poden generar insatisfacció.

Així mateix, pot passar que les expectatives de les aptituds que té l'alumne siguin més elevades que el que en realitat aconsegueix. El tutor de l'empresa espera una altra contribució de l'estudiant a l'empresa d'acollida. En aquest cas, els resultats de la mobilitat també poden causar insatisfacció.

Les causes de discrepància entre les expectatives i els resultats de la mobilitat poden ser diverses. Cal tenir-les en compte per dissenyar tots els procediments que eviten la insatisfacció dels beneficiaris. En el punt 5 d'aquest manual detallarem més àmpliament els procediments de garantia de qualitat.

3. FORMACIÓ INTERNACIONAL EN CENTRES DE TREBALL

Quan se satisfan les necessitats i expectatives dels beneficiaris, s'assoleix un grau elevat de qualitat de la mobilitat.

La satisfacció dels beneficiaris generarà unes relacions duradores entre els actors de la mobilitat, que pot facilitar mobilitats futures. Altrament, aquestes mobilitats seran ocasionals i només funcionaran a curt termini.

Satisfacció de l'alumnat participant en la formació internacional en centres de treball:

Normalment, els joves que es desplacen a l'estranger i hi descobreixen una cultura, un idioma i un país nous se senten satisfets. El que més costa d'aconseguir en la formació internacional en centres de treball, però, és un aprenentatge professional, que encaixi amb la preparació del jove i millori les seves aptituds després de les pràctiques.

De vegades, aquest component professional no s'ha assolit del tot mitjançant l'experiència de mobilitat. Cada cop són més els beneficiaris que no només volen desenvolupar aptituds personals i internacionals, sinó també professionals.

Com mostra l'enquesta Leonardo da Vinci de 2007, hi ha variables relacionades amb les aptituds i competències adquirides mitjançant la formació internacional en centres de treball que no obtenen puntuacions gaire elevades quant a satisfacció per al beneficiari:

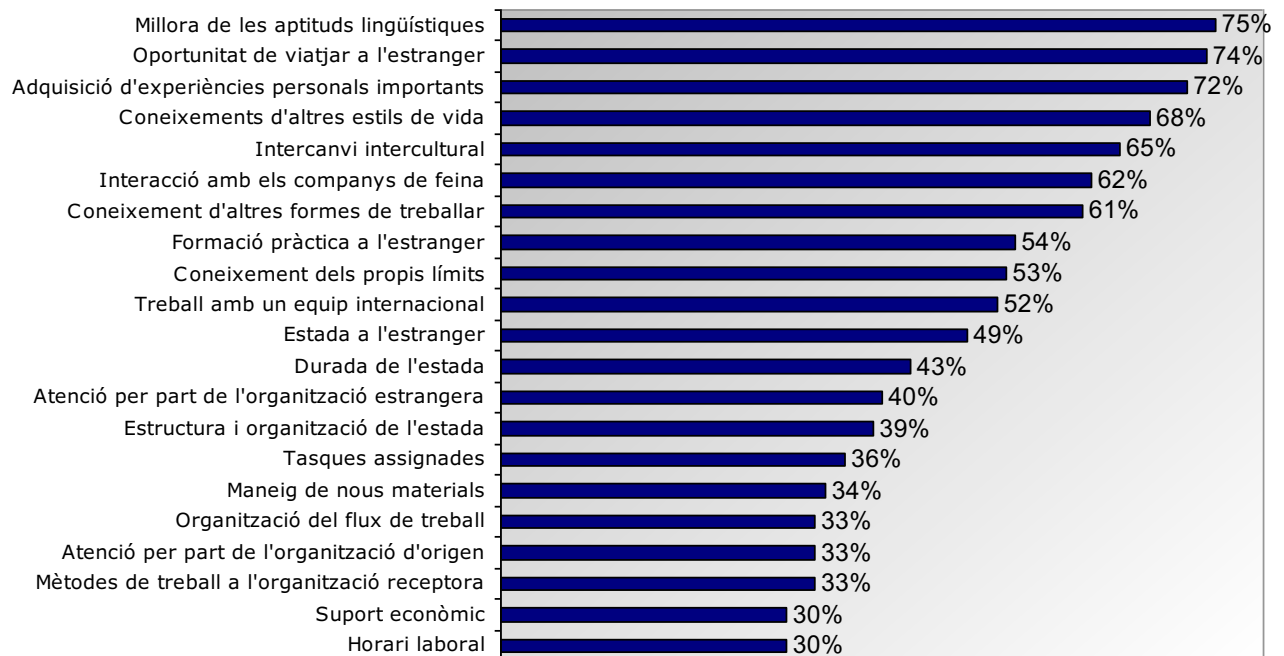
- Aspecte pràctic de l'estada a l'estranger, amb un percentatge de satisfacció de només el 54%.
- Treball en un equip internacional, només el 52%.
- Tasques assignades, només el 36%.
- Mètodes de treball a l'organització d'acollida, només el 33%.
- Hores de treball, només el 30% ²⁴.

---

²⁴ Op. cit.

3. FORMACIÓ INTERNACIONAL EN CENTRES DE TREBALL

Figura 3-11: punts positius de l'estada a l'estranger, segons els participants

Font: enquesta WSF LdV 2007

L'estudiant se sent satisfet amb l'experiència de mobilitat si cobreix les necessitats d'aprenentatge següents:

- Noves formes de treballar, adquisició d'aptituds professionals i experiència d'acord amb la seva preparació professional.
- Millora de l'idioma.
- Experiència vital: l'experiència de viure sol, adquirir una cultura estrangera, conèixer persones noves, etc.

Satisfacció de l'empresa d'acollida:

No hi ha gaire material escrit sobre la satisfacció de les empreses d'acollida. De vegades, quan es parla de mobilitat, se li dona una importància secundària. Tanmateix, només si assolim la satisfacció de les empreses d'acollida aconseguirem establir-hi una col·laboració duradora, i aleshores voldran repetir l'experiència d'acollida.

3. FORMACIÓ INTERNACIONAL EN CENTRES DE TREBALL

L'empresa d'acollida se sent satisfeta amb l'experiència de mobilitat si assoleix els objectius següents:

- L'estudiant hi ha fet una contribució professional. Amb el seu treball a l'empresa, s'ha obtingut un valor afegit. És a dir, els esforços de formació són inferiors als resultats obtinguts de la feina de l'alumne en pràctiques.
- El personal de l'empresa ha adquirit experiència en el treball en un entorn multicultural i multilingüe.

Satisfacció del centre de FP Inicial a la qual pertany l'estudiant:

El centre de FP Inicial se sent satisfet amb l'experiència de mobilitat si l'estudiant ha satisfet les seves necessitats d'aprenentatge:

- Noves formes de treballar, adquisició d'aptituds professionals i experiència d'acord amb la seva preparació professional.
- Millora de l'idioma.
- Experiència vital: l'experiència de viure sol, adquirir una cultura estrangera, conèixer persones noves, etc.

Altrament dit, la satisfacció del centre de FP Inicial és l'assoliment de la satisfacció de l'estudiant per mitjà de la seva adquisició de coneixements. Es tracta d'un valor afegit que els centres de FP Inicial poden aportar al seu alumnat participant en activitats de mobilitat.

Hi ha casos en què l'experiència de mobilitat pot ser molt satisfactòria per a l'estudiant, encara que les aptituds professionals adquirides no siguin gaire bones. Tot i que les expectatives de l'estudiant siguin baixes i hi hagi satisfacció en general, el centre de FP Inicial pot considerar que l'experiència de mobilitat ha estat de poca qualitat, atès que no s'hi han adquirit prou competències i aptituds. Per això és fonamental obtenir una bona avaluació de les fites i competències assolits per l'estudiant de FP Inicial després de participar en formació internacional en centres de treball.

Satisfacció de l'organització que dona suport a l'experiència de mobilitat:

En la majoria dels casos, hi ha una organització que promou o finança les accions de mobilitat. Aquesta organització se sentirà satisfeta si els beneficiaris s'hi senten i si el finançament aportat s'utilitza adequadament per complir els objectius del programa de finançament.

L'organització que promou la mobilitat o hi dona suport econòmic necessitarà que els beneficiaris emplenin uns formularis per dur a terme l'avaluació de qualitat.

L'organització que hi dona suport se sent satisfeta si els formularis s'emplenen adequadament de manera que indiquin un nivell elevat de satisfacció, i alhora:

- Garanteixen el bon ús del finançament rebut per a l'experiència de mobilitat.
- S'assoleix la satisfacció per part dels beneficiaris.

3. FORMACIÓ INTERNACIONAL EN CENTRES DE TREBALL

Una experiència de formació internacional en centres de treball «mig formativa, mig professional» és el que més probablement generarà insatisfacció en l'estudiant, el centre de FP Inicial i l'empresa en qüestió. Per garantir la qualitat d'aquesta experiència, cal tenir a punt un seguit de comprovacions preventives, procediments i sistemes d'avaluació, a fi d'evitar que la formació internacional en centres de treball sigui de baixa qualitat.

L'enfocament dels Q-Placements pretén aportar un manual amb tots els procediments, requisits i pautes per assegurar la qualitat de la formació internacional en centres de treball.